

ABSTRACTS

1. H.W. Catling. A Late Cypriot Import in Rhodes

Surface discovery in Rhodes in the Mycenaean cemetery at Moschu Vounara of a (Cypriot) White Slip I bowl fragment (now lost) is described. A short general account is given of the distribution of Cypriot goods in Greek lands in the earlier part of the Late Bronze Age.

Περιγράφεται η ανακάλυψη στο Μυκηναϊκό νεκροταφείο στην τοποθεσία Μοσχού Βουνάρα της Ρόδου ενός (ήδη απολεσθέντος) οστράκου από ένα (Κυπριακό) κρατήριο τύπου 'WHITE SLIP I'. Παρέχεται σύντομη γενική αναφορά στη γεωγραφική διανομή Κυπριακών αγαθών στους Ελληνικούς τόπους στην πρότερη περίοδο της Ύστερης Εποχής του Χαλκού.

2. John F. Cherry and Jack L. Davis. The Ptolemaic Base at Koressos on Keos

Evidence for the Ptolemaic occupation of the Cycladic island of Keos in the 3rd century B.C. is both contentious and exiguous. A recent archaeological surface survey of both the territory and the *polis*-centre of Koressos (Ptolemaic Arsinoe, apparently the principal Egyptian foothold on the island) invites a review of relevant historical and epigraphical evidence, old and new. Contrary to some opinion, all the available evidence implies that the later Hellenistic period was not a time of material prosperity for Koressos. It is suggested that its incorporation into the Ptolemaic empire may have contributed to its demise as a city-state, and to its eventual transformation into a minor adjunct of the neighbouring *polis* of Ioulis.

Οι ενδείξεις Πτολεμαϊκής κατοχής της Κυκλαδικής νήσου Κέας τον 3^ο π.Χ. αιώνα είναι αμφισβητούμενες και μέτριας βαρύτητας. Πρόσφατη αρχαιολογική χωρογράφηση της επιφανείας της περιοχής και της πόλης – κέντρου της Κορησσού (η Πτολεμαϊκή Αρσινόη, η κύρια Αιγυπτιακή βάση στο νησί) δικαιολογεί μία αναθεώρηση των ιστορικών και αρχαιολογικών στοιχείων, παλαιών και νέων. Αντίθετα με την άποψη μερικών, όλες οι υπάρχουσες ενδείξεις υπαινίσσονται ότι η ύστερη Ελληνιστική περίοδος δεν ήταν εποχή υλικής ευημερίας για την Κορησσό. Υποστηρίζεται ότι η ενσωμάτωσή της στην Πτολεμαϊκή αυτοκρατορία συνετέλεσε στη διάλυση της πόλης-κράτους και στον κατοπινό μετασχηματισμό της σε μικρής σημασίας παράρτημα της γειτονικής πόλης της Ιουλίδας.

3. Eric Cline. Monkey Business in the Bronze Age Aegean: The Amenhotep II Faience Figurines at Mycenae and Tiryns

Two small blue frit monkey figurines inscribed with the cartouche of Amenhotep II have been found in Late Bronze Age contexts at Mycenae and Tiryns in Mainland Greece. The questions of the findspot of the Mycenae figurine and of an Egyptian or a Syrian origin for the Tiryns figurine are addressed. The usefulness of the two figurines for chronological studies and possible explanations for their purpose and presence in Mainland Greece are

also addressed. Other occurrences of monkey figurines, amulets, and representations in the Bronze Age Aegean are included for comparative purposes.

Δύο μικρά ειδώλια πιθήκων από φρενί φέροντα το περιέλιγμα (καρπούς) του Αμεινοχόττεπ ΙΙ ευρέθησαν σε επίπεδα της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στις Μυκήνες και την Τίρυνθα της ηπειρωτικής Ελλάδας. Εξετάζονται τα θέματα του σημείου εύρεσης του Μυκηναϊκού ειδωλίου και της Αιγυπτιακής ή Συριακής προέλευσης του Τιρύνθιου ειδωλίου. Εξετάζεται επίσης η χρησιμότητα των δύο ειδωλίων σε μελέτες χρονολόγησης ευρημάτων, καθώς και οι πιθανές εξηγήσεις του σκοπού και της παρουσίας τους στην ηπειρωτική Ελλάδα. Άλλες εμφανίσεις μορφών πιθήκων σε ειδώλια, περιπάτα και απεικονίσεις στην περιοχή του Αιγαίου κατά την Εποχή του Χαλκού περιλαμβάνονται στη μελέτη αυτή για συγκριτικούς λόγους.

4. W.D.E. Coulson. The "Protogeometric" from Polis Reconsidered

Between 1930 and 1932, Sylvia Benton conducted excavations in a cave situated on the northwest side of the Bay of Polis in northern Ithaca. Her work was important because of the finds which indicated an almost continuous history of the Cave's use from the Early Bronze Age to Hellenistic times. Reconsideration and reclassification of that pottery which Benton called Protogeometric does indeed indicate a continuity of use from LH IIC throughout the Dark Ages to at least MG II, that is from the late Twelfth to early Eighth Centuries B.C. Refinements to the classification and chronology of this unbroken sequence of ceramic material can be made on the basis of comparison with stratified deposits from other sites, especially in Messenia. In sum, comparative material from surrounding regions, especially Achaea, Aetolia, and elsewhere on Ithaca, suggests that the island in the Dark Ages belonged to a west Greek *koiné* with a shared ceramic tradition.

Μεταξύ των ετών 1930 και 1932 η Sylvia Benton πραγματοποίησε ανασκαφές σε ένα σπήλαιο στη βορειοδυτική πλευρά του Κόλπου της Πόλης, στη βόρεια Ιθάκη. Η εργασία της ήταν αξιολογή λόγω των ευρημάτων τα οποία μαρτυρούσαν μια σχεδόν συνεχή ιστορία χρησιμοποίησης του σπηλαιού από την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού μέχρι τους Ελληνιστικούς Χρόνους. Η επανεξέταση και επαναταξινόμηση της κεραμικής που η Benton αποκάλεσε Πρωτογεωμετρική δείχνει πράγματι μια συνεχή χρήση από την ΥΕ ΙΙΓ, σε όλη τη διάρκεια των Σκοτεινών Χρόνων μέχρι και την ΜΓ ΙΙ τουλάχιστον, δηλαδή από τα τέλη του δωδέκατου ως τις αρχές του όγδοου αιώνα π.Χ. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την ταξινόμηση και τη χρονολογία αντλούνται με βάση τη σύγκριση στρωματογραφημένων αποθέσεων (συνόλων) από άλλους χώρους, ιδιαίτερα στη Μεσσηνία. Συνοψίζοντας, συγκριτικό υλικό από γειτονικές περιοχές, ειδικά την Αχαΐα, Αιτωλία και άλλα σημεία στην Ιθάκη, υποδηλώνει ότι το νησί στη διάρκεια των Σκοτεινών Χρόνων ανήκε σε μια δυτική ελληνική "κοινή" με κοινή κεραμική παράδοση.

5. J.H. Crouwel. Another Mycenaean Horse-leader?

A fragment of Mycenaean pictorial pottery, unprovenanced and now in Florence, is published. It depicts, partly preserved, a man standing between two (chariot ?) horses. This is the so-called horse-leader motif, illustrated on only one or two other Mycenaean vases but well-known from late Geometric Argive and Attic vase painting.

It is suggested that the reappearance of the motif in the 8th cent. B.C. may be explained not as inspired by surviving Mycenaean models but as an independent creation.

Δημοσίευση ενός άγνωστης προέλευσης θραύσματος Μυκηναϊκού εικονογραφημένου αγγείου, ευρισκομένου ήδη στη Φλωρεντία. Επί του θραύσματος απεικονίζεται – μερικώς διατηρημένος – ένας άνδρας ιστάμενος μεταξύ δύο αλόγων (πιθανώς, άρματος). Αυτό είναι το ονομαζόμενο μοτίφ του “οδηγού αλόγων”, εικονιζόμενο σε ένα ή δύο μόνο άλλα Μυκηναϊκά αγγεία αλλά πολύ γνωστό από εικονογραφήσεις Αργειακών και Αττικών αγγείων της ύστερης Γεωμετρικής περιόδου.

Διατυπώνεται η υπόδειξη ότι η επανεμφάνιση του μοτίφ τον 8ο αιώνα π.Χ. μπορεί να εξηγηθεί όχι σαν εμπνευσμένο από σωζόμενα Μυκηναϊκά πρότυπα αλλά σαν ανεξάρτητη δημιουργία.

6. N.G.L. Hammond. The Royal Tombs at Vergina: evolution and identities

This article reviews the evidence for built tombs in Macedonia prior to the construction of the royal tombs at Vergina. It considers earlier cist tombs with slab roofs, and evidence for architectural embellishment: it proceeds to discuss the evolution of the vaulted form, with architectural facades. In a second part, the identity of the occupants of Tombs I–III at Vergina is discussed, followed by a consideration of the arguments against the identifications proposed.

Το άρθρο αυτό επανεξετάζει τις ενδείξεις για την ύπαρξη κτιστών τάφων στη Μακεδονία πριν από την κατασκευή των βασιλικών ταφών της βεργίνας. Εξετάζει παλαιότερες κίστες με οροφές από πλάκες, καθώς και ενδείξεις αρχιτεκτονικών διακοσμήσεων ακολουθώντας ασχολείται με την εξέλιξη του θολωτού τύπου τάφου με αρχιτεκτονικές προσόψεις. Σε δεύτερο μέρος του άρθρου εξετάζεται η ταυτότητα των ενταφιασμένων των Τάφων I – III στη Βεργίνα, και ακολουθεί μελέτη των επιχειρημάτων εναντίον των προταθέντων ταυτοτήτων των νεκρών.

7. B.S.J. Isserlin. The Canal of Xerxes: facts and problems

Earlier accounts of the traces of Xerxes' canal are discussed and the results of a new survey of the remains presented.

Προηγούμενες περιγραφές των ιχνών της διώρυγας του Ξέρξη συζητούνται και τα αποτελέσματα μιας νέας έρευνας των υπολειμμάτων παρουσιάζονται.

8. Dimitra Kokkinidou and Katerina Trantalidou. Neolithic and Bronze Age Settlement in Western Macedonia

The aim of this paper is to provide an account of neolithic and bronze age settlement in one part of Macedonia: the geographical unit which is defined by the rivers Aliakmon and Axios. The choice of the area as the focus of investigation has been suggested by the hypothesis that geographical zones may form a historical basis for human activity, and cultural zones be identified accordingly with distinct physiographic units. The area selected for research is one such unit forming consecutive basins which are divided into valley systems by means of mountain ranges.

The existing archaeological data combined with the results of personal research and original fieldwork are assembled in order to outline the development of human settlement

in this part of Macedonia. The catalogue contains ninety six sites. The study involves an attempt to evaluate the nature of prehistoric habitation in a regional context, a study which presupposed some examination of all reported sites, and some study of the history of the landscape. The main issues discussed are the character of habitation patterns and settlement distribution and continuity by period. Finally the specific settlement patterns of the area are compared with patterns observed in neighbouring regions.

Σκοπός αυτού του άρθρου είναι η παρουσίαση των οικισμών της νεολιθικής και της εποχής του χαλκού στη Δυτική Μακεδονία. Οι δύο μεγάλοι μακεδονικοί ποταμοί, ο Αλιάκμονας και ο Αξιός, καθόρισαν το γεωγραφικό πλαίσιο της μελέτης. Την επιλογή της συγκεκριμένης περιοχής υπαγόρευσε η υπόθεση ότι οι πολιτισμικές ζώνες είναι δυνατό να οριστούν σύμφωνα με ευδιάκριτες φυσιογραφικές ενότητες. Ο χώρος της έρευνας συνιστά μία τέτοια ενότητα, αποτελούμενη από αλληπάλληλες λεκάνες, οι οποίες χωρίζονται, μέσω οροσειρών, σε συστήματα κοιλάδων.

Το κείμενο βασίζεται στα υπάρχοντα αρχαιολογικά δεδομένα και στα πορίσματα προσωπικής επιτόπιας έρευνας, η οποία οδήγησε στην καταγραφή ενενήντα έξι προϊστορικών θέσεων. Στον προβληματισμό της μελέτης εμπίπτουν θέματα, όπως ο χαρακτήρας των προϊστορικών οικισμών και η σχέση τους με το φυσικό περιβάλλον, η οικιστική πυκνότητα, η αυξομείωση των θέσεων κατά περίοδο και η διάταξή τους στο τοπίο. Τέλος επιχειρείται σύγκριση των μορφών της προϊστορικής εγκατάστασης σε αυτό το τμήμα της Μακεδονίας με τους οικιστικούς τύπους των γειτονικών περιοχών.

9. Olga Krzyszkowska. The Enkomi Warrior Head Reconsidered

An ivory warrior head, discovered at the end of the last century in Enkomi Tomb 16, has often been mentioned and illustrated in the literature but it has never been the subject of a detailed study. Most interest has centred on whether the head represents a genuine Mycenaean carving or the survival of an Aegean motif in the Cypriote repertoire. Here form, function, material, carving technique and style are assessed, and comparisons are drawn with other warrior heads from Crete and mainland Greece. All evidence points conclusively to an Aegean origin for the Enkomi head.

Μία κεφαλή πολεμιστή από ελεφαντοστούν, που ανακαλύφθηκε στο τέλος του περασμένου αιώνα μέσα στον Τάφο 16 στην Εγκομή, έχει συχνά μνημονευθεί και παρασταθεί στην βιβλιογραφία αλλά δεν υπήρξε ποτέ αντικείμενο λεπτομερούς μελέτης. Το κύριο ενδιαφέρον συγκεντρώθηκε στο αν η κεφαλή αποτελεί γνήσιο Μυκηναϊκό γλυπτό ή Αιγαιοπελαγίτικο μοτίφ μέσα στο ευρύ κατάλογο των Κυπριακών ευρημάτων. Στην παρούσα εργασία εκτιμούνται ο τύπος, ο σκοπός, το υλικό, η τεχνική και η τεχνοτροπία, και παραθέτονται συγκριτικά στοιχεία με άλλες κεφαλές πολεμιστών από την Κρήτη και την ηπειρωτική Ελλάδα. Όλες οι ενδείξεις υποδεικνύουν αναμφισβήτητα την Αιγαιοπελαγίτικη προέλευση της κεφαλής της Εγκομής.

10. J.A. MacGillivray, L.H. Sackett et. al. Excavations at Palaikastro, 1990

The season's work is presented: this was directed to the complete excavation of Building 5, the possible source of the chryselephantine statuette. The latest additions to the statuette are described.

Παρουσιάζεται η εργασία της περιόδου, η οποία αποσκοπούσε στην πλήρη ανασκαφή

του κτιρίου 5, του πιθανού χώρου προέλευσης του χρυσοελεφάντινου αγαλαματιδίου. Οι πιο πρόσφατες προσθήκες στο αγαλαματίδιο περιγράφονται.

11. Nicoletta Momigliano. MMIA Pottery from Evans' Excavations at Knossos: a Reassessment

This article is a critical reassessment of the major Knossian deposits assigned by Evans to the Middle Minoan I A phase. It is divided into three main sections: first, an introduction, in which the author discusses the development of the definition of Knossian MM IA pottery; second, a detailed discussion of each deposit, based upon a systematic and first-hand re-examination of the ceramic material, and of the relevant written sources; third, a discussion of the problems concerning the classification of these deposits, and a typological study of their ceramic assemblages. The picture of Knossian MM IA pottery which emerges from this study is remarkably different from that presented by Evans, which is generally accepted. This has further implications not only for the study of Minoan pottery, but also for the early history of the site.

Το άρθρο αυτό αποτελεί κριτική επανεξέταση των μεγάλων αποθέσεων στην Κνωσό, τις οποίες ο Evans είχε αποδώσει στην Μεσο – Μινωϊκή I A φάση. Το άρθρο διαιρείται σε τρία κύρια τμήματα: πρώτον, μία εισαγωγή κατά την οποία ο συγγραφέας αναλύει την ανάπτυξη της τεχνικής του καθορισμού των Κεραμικών της MMIA φάσης στην Κνωσό· δεύτερον, μία λεπτομερή ανάλυση κάθε μιάς απόθεσης, βασισμένη σε συστηματική και προσωπική επανεξέταση του κεραμικού υλικού, και των σχετικών γραπτών πηγών· τρίτον, εξέταση των προβλημάτων ταξινόμησης των αποθέσεων αυτών, και τυπολογική μελέτη των συλλογών των κεραμικών ευρημάτων. Η εικόνα που προβάλλει από την μελέτη αυτή είναι διαφορετική από την γενικά παραδεκτή εκείνη που είχε παρουσιάσει ο Evans. Το γεγονός αυτό έχει περαιτέρω επιπτώσεις όχι μόνο στη μελέτη των Μινωϊκών κεραμικών, αλλά και στην αρχαία ιστορία της τοποθεσίας.

12. J.H. Musgrave and M. Popham. The Late Helladic IIIc Intramural Burials at Lefkandi, Euboea

The aim of this paper is to describe and assess the intramural burials from the Lefkandi Settlement (Xeropolis). In all 20 individuals were inhumed within the walls, comprising 3 adult males, 2 adult females, one possible adolescent female and 14 children. The last ranged in age from birth to 9 years. Routine matters such as child mortality, adult stature, pathology and oral hygiene are discussed, with special reference to both the Settlement burials and to the inhumed material scattered throughout the Cemeteries.

Ο σκοπός αυτής της εισήγησης είναι να περιγράψει και να εκτιμήσει τις εντός των τειχών ταφές από τον Οικισμό Λευκαντί (Ξηρόπολις). Συνολικά 20 άτομα ενταφιάστηκαν εντός των τειχών και συγκεκριμένα 3 ενήλικοι άρρνες, 2 ενήλικα θήλεα, ένα πιθανώς θήλυ εφηβικής ηλικίας και 14 παιδιά. Η ηλικία της τελευταίας κατηγορίας κυμαίνεται από νεογέννητα ως 9 ετών. Καθημερινά ζητήματα όπως παιδική θνησιμότητα, το ανάστημα των ενηλίκων, η παθολογία και η στοματική υγιεινή συζητούνται, με ειδική αναφορά και στις ταφές του Οικισμού και στο ενταφιασμένο υλικό το διασκορπισμένο απ' άκρου εις άκρον στα νεκροταφεία.

13. Sara Paton. A Roman Corinthian Building at Knossos

Tomb 244 of the KMF excavation at Knossos was built in the early 5th century A.D., largely of marble blocks from a dismantled Roman Corinthian building. These came from the portico of a tetrastyle prostyle building which probably stood on a foundation discovered nearby. Seven blocks of Pentelic marble survive from the raking cornice and four more from the entablature, together with one capital, a column base and two backing blocks. The reconstruction proposed uses builders' inscriptions on several blocks and illustrates the hitherto unsuspected quality of Imperial building materials and techniques at Knossos. The carved ornament is of the finest and dates to the mid 2nd century A.D.

Ο Τάφος 244 στις ανασκαφές της Ιατρικής Σχολής στην Κνωσό (ΚΜΦ) κτίστηκε στις αρχές του 5ου αιώνα μ.Χ., κυρίως από μαρμάρινους κυβόλιθους προερχόμενους από ένα κατεδαφισμένο Ρωμαϊκό κτίριο Κορινθιακού ρυθμού. Η προέλευσή τους ήταν το περιστύλιο ενός τετράστυλου πρόστυλου κτίσματος που εστηρίζετο πιθανώς σε θεμέλια που ανακαλύφθηκαν εκεί πλησίον.

Διασώζονται επτά κυβόλιθοι από Πεντελικό μάρμαρο από την επικλινή κορωνίδα και άλλοι τέσσερις από το γείσο, μαζί με ένα κιονόκρανο, μία βάση κίονος και δύο ενισχυτικούς κυβόλιθους.

Η προτεινόμενη αναστύλωση χρησιμοποιεί τεκτονικές επιγραφές επί σημαντικού αριθμού κυβόλιθων και τονίζει την μέχρι τώρα άγνωστη ποιότητα των υλικών και τεχνικών δόμησης στα αυτοκρατορικά κτίσματα της Κνωσού. Το χαραγμένο κόσμημα είναι από τα ωραιότερα και χρονολογείται από τα μέσα του 2ου αιώνα μ.Χ.

14. P.M. Warren. A New Minoan Deposit from Knossos, c.1600 B.C., and its Wider Relations

The article provides a detailed summary of a large deposit, primarily of pottery, from the 1978–82 Stratigraphical Museum Excavations at Knossos. The deposit is assigned to the Middle Minoan III B – Late Minoan I A transition. The material is used as the basis of a re-examination of this difficult stage in the Minoan ceramic sequence and a wide range of deposits, notable among them the seismic destruction level at Akrotiri on Thera, is able to be linked to the Knossos material in order to define the phase more fully. The wide destruction level thus documented may then be set within the historical development of Minoan civilization.

Προσφέρεται μια λεπτομερής περιληψη ενός μεγάλου αποθέτου κεραμικής από τις ανασκαφές του 1978–1982 στο Στρωματογραφικό Μουσείο Κνωσού. Το υλικό χρονολογείται στην ΜΜΙΙΒ – ΥΜΙΑ μεταβατική εποχή. Χρησιμοποιείται ως βάση επανεξέτασης του προβληματικού αυτού σταδίου της μινωϊκής κεραμικής. Κατά συνέπεια μια αρκετά μεγάλη σειρά κεραμικών αποθέτων, από τα σημαντικότερα ανάμεσα σε αυτούς το στρώμα της σεισμικής καταστροφής του Ακρωτηριου της Θήρας, μπορεί τώρα να συνδεθεί με το υλικό της Κνωσού και κατά συνέπεια να προσδιορισθεί καλύτερα η φάση αυτή. Το εκτεταμένο στρώμα καταστροφής τεκμηριωμένο κατ'αυτό τον τρόπο μπορεί να τοποθετηθεί μέσα στην ιστορική ανάπτυξη του μινωϊκού πολιτισμού.

15. James Whitley. Social Diversity in Dark Age Crete

This paper attempts to provide new insights into the nature of Greek society in the Dark Ages (1100–700 B.C.). It re-examines the relationship between the archaeological evidence and the institutions and practices described in the Homeric poems. The archaeological evidence indicates that there were marked regional differences in settlement pattern, burial customs and pottery traditions. This must, it is argued, reflect profound regional differences in social organisation. Ethnographic analogies are used to make sense of some of these regional patterns. Two of the larger and more stable communities in Dark Age Greece, Athens and Knossos, are subjected to detailed scrutiny. A close contextual analysis of the relationship between pot style and mortuary representations in these two sites reveal two patterns which are divergent rather than convergent. In Athens burial customs and later pot style appear to be part of an age and sex linked symbolic system. In Knossos however, there is no clear patterning, either in pot style or mortuary representations. Instead there is a continuum of variation. Such fundamental differences cannot be accommodated within the concept of a uniform ‘Homeric Society’. It is suggested here that the institutions and practices described in Homer only operated at an inter-regional level.

Η εργασία αυτή επιχειρεί να φωτίσει πλευρές της φύσης της Ελληνικής κοινωίας κατά τους Σκοτεινούς Χρόνους (1100–700Π.Χ.) Επανεξετάζει τη σχέση μεταξύ των αρχαιολογικών μαρτυριών και των περιγραφόμενων στα Ομηρικά ποιήματα θεσμών και εθίμων. Οι αρχαιολογικές μαρτυρίες δεικνύουν ότι υπήρχαν έντονες τοπικές διαφορές στη διασπορά των οικισμών, τα έθιμα ταφής και την κεραμική παράδοση. Υποστηρίζεται ότι αυτές οι διαφορές κατοπτρίζουν βαθειές διαφορές κοινωνικής οργάνωσης από την μία περιοχή στην άλλη. Επιχειρείται η χρήση εθνογραφικών αναλογιών για την επεξήγηση μερικών από τα τοπικιστικά αυτά πρότυπα. Δύο από τις μεγαλύτερες και σταθερότερες κοινωνίες της Ελλάδας κατά τους Σκοτεινούς Χρόνους, η Αθήνα και η Κνωσσός, υποβάλλονται σε λεπτομερή εξέταση. Προσεκτική ανάλυση των στοιχείων γύρω από τη σχέση μεταξύ τεχνοτροπίας κεραμικών κτερισμάτων και αντιπροσωπευτικών τρόπων ταφής των νεκρών σε αυτές τις δύο τοποθεσίες αποκαλύπτει δύο συνήθειες που αποκλίνουν παρά συγκλίνουν.

Στην Αθήνα τα έθιμα της ταφής και η κατοπινή τεχνοτροπία κεραμικών κτερισμάτων εμφανίζουν ένα σύστημα συμβολικής σύνδεσης με την ηλικία και το φύλο του νεκρού.

Στην Κνωσσό εντούτοις δεν εμφανίζεται συσχέτιση ούτε στην τεχνοτροπία των κεραμικών ούτε στους αντιπροσωπευτικούς τρόπους ταφής. Αντί αυτής παρατηρείται συνεχής μεταβολή.

Τόσο θεμελειώδεις διαφορές δεν είναι δυνατόν να συμβιβασθούν με την αντίληψη μίας ομοιόμορφης “Ομηρικής Κοινωνίας”. Υποστηρίζεται η άποψη ότι οι θεσμοί και τα έθιμα που περιγράφονται στα Ομηρικά έπη λειτουργούσαν μόνο σε διεθνές επίπεδο.